א מיי' פ"ח מהל' נזירות הל' ח סמג

:עשיו מנו

ב ב מיי שם הלכה ו:

ג ג מיי׳ שם הלכה ח:

ד מיי׳ פ״ב שם הל׳ ד: ה ה מיי׳ שם פרק א

הלכה ו: ה' עם הלכה ו:

הגהות מהר"ב

רנשבורנ

א] בתום' ד"ה מיר מיה מית פזית הרי זה מיר וכו'. והר"ר יחיאל פירש דר"ל

לאו לענין קרבן קאמר אלא לענין מלקוח. נ"ב וכ"ה בירושלמי דנזיר דף א ע"א

וזכרוהו התוס' בנדרים דף

ג ע"א בד"ה אלא למ"ד

מסורת הש"ם

א) קדושין ה:, ב) [ברכות סג. סוטה ב.], ג) [נדרים ב: ע"שו. ל) ושבת כ:ו. ל) ושם ע שן, ז) [שכ מכן, ז) [שס מו:], ז) [שס מ.], ז) [שס נא:], מ) [ב"ב קח.], ט) ונדרים י.ז. י) וכתובות ע.], כ) [במדבר ו], ל) ל"ל במטולטלת, מ) [עיין תוס׳ ע"ב ד"ה אמר שמואלו.

שבדו להן חכמים הן ואית דאמרי

דהני כינויין לשון אומות הן יי

(ה) דוחי משום דכי מחקת לרגל דקו"ף

דמיק ודופן דח' דמיח וגגו דפ"ח

דפזיח ודופן ח' שבו משווית ליה

מיר: החומר חהח. אע"פ שלא

הוליא בשפתיו נזיר: הרי זה נזיר.

דידות נזירות כנזירות וכשם שאוחז

אדם בבית יד של כלי ומגביה את

הכלי עלמו כך זה כיון דאמר אהאהו

או שאמר אהא נאה הרי זה נזיר.

וטעמא דכולה מתניתין מפרש בגמרא:

בב׳ מ״ע פני נויר. דמאי איריא

מילי דנזיר בסדר נשים: תנא אקרא

קאי וכו'. ובדין הוא דהוה ליה

למיתנייה לבתר סוטה אלא איידי

דתנא כתובות דעיקר סדר נשים(ב)

ותנא ביה פרק המדירי תנא ליה

נדרים לבתר כתובות והדר תנא נזיר

חדמסמיך ליה קרא לנדור נדר נזיר

וגו'י והדר תנא סוטה דאמר מר

כל הרואה סוטה בקלקולה חיר עלמו

מן היין יו היינו כדאמרינן בסוטה

(דף ו.) בתי הרבה יין עושה כו':

פחת בכינויין. דקתני כל כינויי נזירות

כמירות: ומפרש ידות. האומר אהא:

מנא מההוא דסליק כו'. אורחא

דתנא מההוא דסליק מתחיל לפרושי

ברישה כדתנן כו': הלה לעולם תני

הכי ותני הכי. ומסתברא טעמא

דהתם חוגבי במה בהמה יולאה (ג)

איידי בהמה הוא דאתי שאסור לגמל

לנאת 0 באפסר אבל הוא אינו חייב

שבדבר שאינו ראוי לה הלכך קלישא

איסורא ולהכי מפרש התירא ברישא:

תורה אור השלם בּי יִקַּח אִישׁ אִשְׁה
וּבְעָלָה וְהָיָה אַם לֹא תִמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי מְצָא בה ערות דבר וכתב לה

ושלחה מביתו: דברים כד א

נוסחת רבינו יהודה או בכ"י כתוב בתחלה בזה תן בכ יי בנולב במנונה) בוים הלשון פירוש מסכת נזיר לרבינו יהודה בר נתן ול"ל (אי"ם ג"ר אנכי בארן זמו"ע): ב] שאם: ג] (מיק מיח פזיח) ליתא בכ"י: ד] או: ה] כמאן דאמר אהא טיר דמי: ו] דסמיך: ז] (היינו) ליתא בכ"י: ח] גבי במה מדליקין ובמה טומנין: במה בהמה יוצאה כו': סקילה ולא בשוגג קרבן אלא איסורא בעלמא דנפקא ירא בעלמא דנפקא בהמתו בדבר כו':

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה כל כינויי וכו' לשון אומות הן משום כנ"ל ומיבת אי נמחק: (ב) ד"ה מנא אקרא וכו' סדר נשים היא ותנה!: (ג) ד"ה אלא וכוי במה נהמה יולאה איסורא איידי: (ד) תום' ד"ה מאי טעמא וכו׳ דבסדר קדשים וכו׳: (ה) בא"ד הלכך וכו: (ה) בא"ד הלכך קבעה חותה מסכתח: (ו) בא"ד כדפריך התם מכדי וכו: (ו) בא"ד מכלי וכוי. (ז) באדר להאריך בלשונו: (ז) ד"ה אלא לעולם וד"ה אלא הכא

גליון הש"ם

בספר שם הגדולים להגאון מוה' חיים יוסף דוד אוולאי באות ש' כתב בשם הרב יד מלאכי דפי׳ אינו תום' ר"ה או אהא נאה וכגמרא מפרש. יבגם א כפום. לפרט: תום' ד"ה האומר הריני כזה כו' לא מהני. עיין ר"נ נדרים דף ט" נ"א ד"ה כשהיה:

מוסף רש"י

אהא. להיה (קדושין ה:). כל הרואה סוטה בקלקולה. בניוולה ובבשתה, שמנוולין אותה, כדקתני מתני' (סוטה ז:) קושר חבל למעלה מדדיה, יזיר עצמו מן היין. שהיין מביל לידי קלות ראש והוא גרס לה (שם ב.). ואמרי לה כדי. שס ב). האכוור לחול לחול מסים סכס (גיטין פה: ובכת״י: בלא חכם). במה טומנין ובמה אין טומנין. הכל לסלק קדירה מעל גבי כירה ולטומנה כדבר לחר ולמרו

סכמים אין טומנין בדבר המוסיף הבל אלא בדבר המעמיד הבל, מי הוא המוסיף ואסור (שבת ₪בת ₪. במה אשה יוצאה. דהוי מכשיט ולא משוי, ואיכא דהוי מכשיט וגזור ביה רבנן דילמא שלפא ומחויא למברתה סשיבותו ודילמא אמי לאיטויי ד׳ אמות תממים הין טומנין גדבר המוסוף הבנ חלת בדבר המעמיד הבנ, מי הוח המוסיף וחסור (שבת מזה). במה אשה ירצאה. דהוי מכשיט ולא משי, חיסלה דהי מכשיט וגזור ביה רבנן דילמא שלפא ותחויא להברתה חשיבותו ודילמא אמי לאחויי די אמות מש מ). במה בהמה ירצאה. לפי שאדם מלוח על שביתם בהמתו בשבת, ומיד דמינטרא ביה בהמה היו תפשיט ואומא ולא היו משוי ושם נותר ביה ביה ביה אומי שביה מחוי (שם מ). יש גדחלין ומנהדילין. יש קרובים שנחלין את קרוביהם כשמתים וגם אם מתום מנחלין להם את מתונים, דהיינו ששניהם נוחלין זה את זה, והאי דלא קתני יש נוחלין זה את זה, היינו משום דבעי למיתני סיפא טחלין ולא מנחילין, מי מני רישא נוחלין ומנחלין (רשב"ם ב"ב קח). בוחלין ולא מבחילין. ויש שנוחלין דה שנחלין ויש שנוחלין מנחילין לאותם קרובים שהן מורישיהן (שם).

בל בינויי נזירות בנזירות. כל דבר שאינו עיקר שמו כן נקרא בל ® ש כינויי נזירום כנזירום. כל המקבל עליו נזירות באותו לשון שבדו להן חכמים הרי הוא נזיר כמו שאם אמר הריני נזיר. ואלו הן כינויי מירות שמיק נזיח פזיח מי שאמר הריני נזיק או שאמר הריני נזיח או פזיח הרי הוא נזיר משום הלין טעמי אית דאמרי לשון

כינוי לחול עליו נזירות לכל דבר כאילו אמר בשם העיקר דהיינו אהא נזיר ומהני למיהוי נזיר כי אמר הכנויין אהא נזיק או נזיח או פזיח כמו בשם העיקר והם נקראין כנויין:

ומהני לחול עליו כל דיני נזירות כאילו גמר דיבורו כאדם האוחז בבית יד של כלי ומגביהו בכר כאילו אוחז בכלי: אך אהא נאה. גם זה נקרא ידות נזירות ובגמרא ° מפרש אמאי לא ערבינהו למיתנינהו לבבא אחת וליתני הכי האומר אהא או אהא נאה הרי זה נזירש:

האומר אהא הרי זה נזיר.

הוכחה כמו שמיר עובר לפניו וזה

נקרא ידות נזירות שלא גמר דבורו

ובגמרא מפרש דאיכא

הגהות התוספות 1. ל"ל אנן. 2. ל"ל דהביא. 3. ל"ל דבין.

פי' הרא"ש

ל)בל כנויי נזירות כנזירות. כל שאינו עיקר השם מיקרי כנוי כמו המכנה שם מיקור כנוי כבוי הכבנה כב לחבירו: האומר אהא ה״ז נזיר. לאו לפרושי כנויי קא אתי אלא יד לנדר הוי כמו האוחז הכלי בבית יד שלו הכלי עולה עמו. ה"ג לאו נדר ממש הוי אלא משמעות קצת לשון נדר ירבינהו קרא למהוי נדר ממש. האומר ואהאז נאה וגריעא טפי מהאומר אהא בלא נאה דהאומר אהא ונזיר עובר במשמעותו לשון נזירות יותר מאהא (במ׳) ונאהן יונו מאוא (במי) (נאון אבל האומר אהא נאה לא מהני אם נזיר עובר לפניו דאתנאה במצות משמע כדמפרש בגמ׳ ומתני׳ לא זו אף זו קתני. ותימה אמאי לא כללינהו בהדי הדדי וליתני האו׳ אהא או אהא נאה ה"ז נזיר. ושמא משום בנזיר עובר לפניו. וסיפא בתפוס בשערו: נזיק נזיח נזירות. ובנדרים מפרש טעמא דכינוייז ומהני]. מפרש טעמא בגמרא: גמ' מכדי תנא בסדר נשים קאי י מ"ש תני נזיר וראוי היה לסדרו בסדר קדשים משום הבאת קרבנות ואע"ג טעמא אמאי תנא נזיר בתר סוטה ומפרש איידי דתנא כתובות ותנא המדיר תנא נדרים ואיידי דתנא נדרים תנא נזיר דדמיא לנדרים וקתני סוטה לכדר' כל הרואה סוטה בקלקולה וכו׳ אותו הטעם אינו וכו אותו הטעם אינו מספיק אלא על סדר המסכתות אחר שנתברר לנו מטעם דהכא שראוי ממקום שהיה ראוי יותר . לשנותו כגוז בסדר קדשים תלמודא טעמא אמאי סדרו בסדר נשים משום דמילתא דנפשיה היא שאין מקום שראוי לסדרו יו

[מכאן] משום

בזיך נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר. לפי שרצה לפרש כל הכנויין פתח ואומר נזיר וכו' כלומר נזיר הוא עיקר השם הכתוב בתורה שעל ידי לשון זה חל עליו שם מירות וה"ה אם אמר בלשון הכנויין כמו נזיה נזיח פזיח ורישה דמתניתין אתא לפרושי דקתני כל כינויי נזירות כמירות ובכינויין נחלקו אמוראים בפ"ק דנדרים (דף י.) ר' יוחנן אומר לשון אומות הם פירוש שלש לשונות אלו משבעים לשונות הם ואם תאמר ולרבי יוחנן מאי איריא הנך ג' לשונות בכל ע' לשונות נמי אם קבל עליו מירות באחד מהנך הלשונות חייל עליה הנזירות וי"ל דאה"נ דגם בשאר לשונות אם מכירם ומבינם ומתכוין לקבל עליו מירות הוי מיר אבל מהני לישני דמתניתין כי אמר מרו באחד מן שלש לשונות הללו חייל עליה נזירות (נהי) נמי כי אין מתכוין משום דדמי טפי ללשון תורה מלשונות אחרים ור"ל פליג התם ואמר לשון שבדו חכמים מלבם והתם פריך אמאי בדינהו ותקינהו רבנן לשון כנויין והשיב דזימנין דבעי למימר לה' קרבן ואמר לה' גרידא ומפיק שם שמים לבטלה ולכך תקנו

אכינויי נזירות כנזירות מבהאומר אהא הרי זה נזיר או אהא נאה נזיר ינזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר יהריני כזה יהריני מסלסל הריני מכלכל הרי עלי לשלח פרע הרי זה גזיר הרי עלי ציפורים ר"מ אומר נזיר וחכמים אומרים יאינו נזיר: גב" מכדי תנא בסדר נשים קאי מאי מעמא תני נזיר תנא אקרא קאי יוהיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וה"ק מי גרם לה לעבירה יין וקאמר יכל הרואה סומה בקלקולה יזיר עצמו מן היין פתח בכינויין ומפרש ידות אמר ואיתימא כדי חסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נזירות כנזירות וידות נזירות כנזירות ואלו הן ידות האומר אהא הרי זה נזיר יולפרוש כינויי ברישא תנא מההוא דסליק ההוא מפרש ברישא כדתנן ייבמה מדליקין ובמה אין מדליקין ומפרש אין מדליקין ברישא 🌣 במה מומנין ובמה אין מומנין ומפרש אין מומנין ברישא יבמה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה ומפרש לא תצא אשה ברישא "והתנן במה בהמה יוצאה ובמה אינה יוצאה ומפרש יוצא גמל ברישא יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין מנחילין ולא נוחלין לא נוחלי

ולא מנחילין ומפרש אלו נוחלין ומנחילין ברישא אלא לעולם תני הכי ותני הכי אלא התם דאיסורא דנפשיה הוא מפרש איסורא דנפשיה ברישא גבי בהמה דאיסורא איידי בהמה הוא דאתי מפרש היתירא ברישא גבי

כנויין שלא הורגל הלשון לומר לה׳ קונס וא"ת ולר"ל איך יביא קרבן על ידי לשון שבדו חכמים הא קמייתי חולין בעזרה ויש לומר כיון דמתכוין לנדור בנזיר ויודע שלשון זה בדו חכמים לנדור בהם בנזיר קבלה גמורה היא כאילו אמר בלשון הכחוב בחורה או והר"ר יחיאל פירש דר"ל לאו לענין קרבן קאמר אלא לענין מלקות דלקי אם עבר על נזירותו שקבל בלשון שבדו חכמים: האומר הריגי בוה. בגמרא מוקי לה דנזיר עובר לפניו ולגופיה לא אינטריך דהא מרישא שמעינן אפילו כי לא אמר אלא אהא ונזיר עובר לפניו דהוי נזיר אלא לדיוקא אינטריך טעמא דאמר כזה הא האומר הריני אפילו נזיר עובר לפניו ° לא מהני דטפי משמע אהא כזה מן הריני כי לא סיים כזה: הקריבי מבדפה הריני מבדבד. הני לאו ידות נזירות נינהו דאם כן ליתנינהו לעיל בהדי ידות אלא כיון דגמר דבורו אלא שלא פירש להדיא אנזירות ואנןי הוא דמפרשינן דיבוריה משמע דנזירות בא לומר כי אמר הני לשונות ותפים בשעריה כדמפרש בגמרא: מאר שעמא תגי גזיר. פירוש בסדר נשים (ד) בסדר קדשים הוה ליה למיתנייה שהוא הלכות קרבנות ומשני תנא אקרא קאי והיה אם וגר' מי גרם לה לעבירה יין כלומר מי גרם לה שזינתה יין הלכך (כי) תני אותה מסכתא בסדר נשים: וקאמר כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עלמו מן היין. סיום הדבר שאמר תחלה מי גרם לעבירה יין כלומר ונכון הוא שתשמר עלמה מן היין אבל לא בנדר ושוב מוסיף לומר שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עלמו מן היין כנזיר ולכך שנה נזיר בנשים שגם הוא הבועל נבדק כדאיתא בסוטה (דף ס:) שהבועל נבדק כמו הנבעלת ובנדרים לא בעי מ"ט תנא בנשים משום דעיקר פרשת נדרים בפרשת אשה כחיב ולא הוה מל"ל טעמא כדקאמר בריש סוטה (דף ב.) כדפריך (1) מכדי תנא מנזיר קסליק מאי שנא דקתני סוטה ומשני התם איידי דתנא בכתובות פרק המדיר את אשתו (דף ע.) תנא נמי נדרים ואיידי דתנא נדרים תנא נמי נזיר דדמי ליה א"כ ה"ג לישני הכא דלכך שנאן בסדר נשים וי"ל משום דלא מיסתבר ליה דאגב נדרים לישבק לסדר קדשים שכולו קרבנות וראוי נזיר לשנות התם טפי ואדרבה אגביה ה"ל למיתני נדרים התם לכך ז"ל טעמא דתנא אקרא קאי וקשה דלמה לו להאריך ₪ לשונו ולומר כל הרואה סוטה כו' ומה ענין זה לזה לכן נ"ל דמאי דקאמר תנא אקרא קאי אינו ר"ל אקרא דכתיב בפרשה אלא ר"ל אקרא קאי דכתיב בסוף המגרש במסכת גיטין (דף 3.) דכתיב והיה אם וגו' ועתה ניחא שפיר מאי דכתב מיר בסדר נשים דמי גרם לעבירה יין וכו' אבל מ"מ קשה אמאי תנא מירות אצל סוטה היה לו לכותבו אחר גיטין ומשום הכי קאמר דכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר וכו' וגם זה עבירה ובטעמא דהכא לחוד לא סגי דא"כ ליתני סוטה ברישא והדר נזיר כסדר הפרשה לכך לריך טעמא דהתם דאגב המדיר תנא נדרים ואגב נדרים תנא נזיר והדר חוזר לסוטה שהוא עיקר מסדר נשים: אלא דעולם תגי הבי והבי. ובכולהו איכא טעמא התם דאיסורא דנפשיה פי׳ התלויה באדם עלמו כגון הדלקה והטמנה ובמה אשה יולאה מפרש איסורו ברישא וגבי בהמה דאיסור דבהמה מפרט היתר ברישה: (a) מאלא [הבא] לפרוש בנויי ברישא. כלומר במתניתין במהי דפתח בין: הכנויין ובין הידות היסורה לפשיה הוא: ידות הואיל ואתיין מדרשא חביבא ליה. דרשינן בפרק קמא דנדרים (דף ג.) מיר להזיר לה' לעשות ידות מירות כמירות: בעיקר קרבן. דהיינו הכנויין שאינן נריכין לדרשה דקבלת מירות גמור הוא אלא שאמר בלשון כנוי:

תמצא חז בעיניו כי מצא בה ערות דבר ורוב המגרשים ע"י ערות דבר מגרשים וע"י קלקול של ערות דבר חייב אדם להזיר יהבא הון בכנויין ומכי דרות בנדרים נמי פריך ותו ידרת אינטי שכה התנא להזכיר ידרת ברישא : (לא) [אלא) התם איסורא עצמו: פתח בכנויין ומכי דרות בנדרים נמי פריך ותו ידרת אינטי שכה התנא להזכיר ידרת ברישא : (לא) [אלא) התם איסורא דנפשיה וכר׳ משום דאיסורא דנפשיה חמיר עלויה מפ׳ (אסור) [איסורא] ברישא ובנדרים ליתא להך טעמא אלא מעיקרא פריך מיש נוחלין ומיש מותרות לבעליהן ומיש טעונות שמן ולבונה ומיש טעונות הגשה ומיש בכור לנחלה ומשני הני

א) פיי זה הובא בשם הגדולים בח"א ד"ה רבינו אשר וו"ל שם ופירש על התלמוד כפי" מס' נדרים הנדפס ואני ראיתי פירושו לנזיר כתיבת יד עכ"ל.